

Z OBSAHU	Ježíš je smyslem našeho života. Homilie Benedikta XVI.	04
	Genderová ideologie ohrožuje církev i celou společnost	06
	Mučedníci komunismu: P. Bohuslav Burian	08
	Ekonomika manželství homosexuálních párů	10

TRADICE OTCŮ

Z výkladu Tomáše Akvinského na Janovo evangelium (1227–1274)

Naší cestou je sám Kristus, a proto říká: *Já jsem cesta. A má to vskutku dobrý důvod, neboť skrze něho máme přístup k Otcovi. Protože se však tato cesta nemíjí cílem, ale je s ním spojena, Kristus dodává, že je i pravda a život. A tak on sám je zároveň cestou i cílem. Cestou je ve svém lidství, cílem ve svém božství. Jako člověk říká: Já jsem cesta, a jako Bůh dodává pravda a život. Tím obojím totiž vhodně označuje cíl pozemské cesty.*

Nebot' cíl této cesty je i cílem lidské touhy. Každý člověk přece touží zejména po dvou věcech: předně po poznání pravdy, což je vlastní právě člověku, a dále po pokračování existence, což je společné všem bytostem. [...] Jestliže tedy hledáš, kudy bys měl jít, drž se Krista, protože on je cesta. Aspoň se po cestě belhat je určitě lepší než usilovně jít, ale mimo cestu. Protože kdo se belhá po cestě, i když postoupí jen o kousek, blíží se k cíli. Kdo však jde mimo cestu, čím rychleji běží, tím více se od cíle vzdaluje.

A jestliže hledáš, kam bys měl jít, přimkni se ke Kristu, protože on je pravda, která je cílem naší touhy: *Pravdu pronášejí má ústa. Jestliže hledáš, kde bys mohl trvale zůstat, přimkni se ke Kristu, protože on je život: Kdo mě hledá, nalezne život, od Hospodina dosáhne přízně.*

Přimkni se tedy ke Kristu, chceš-li být v bezpečí. Pak nebudeš moci sejít z cesty, protože právě on je cesta. Takže ti, kdo se k němu přimknou, nesejdou na scestí, ale kráčejí po správné cestě. A také je nic nezmylí, protože on sám je pravda a veškeré pravdě učí. Říká totiž: *Já jsem se proto narodil, a proto jsem přišel, abych vydal svědectví pravdě. A také je nic neuvede ve zmatek, protože on je život a dárcé života, jak sám svědčí: Já jsem přišel, aby měli život a aby ho měli v hojnosti.*

Benozzo Gozzoli: Triumf sv. Tomáše Akvinského, detail (1484). Foto: Wikipaintings

Slunce svatého Tomáše

Za pár dní budeme oslavovat svatého Tomáše Akvinského, kterého můžeme charakterizovat jako zosobněnou posvátnou nauku: vždyť celý život nedělal nic jiného, než že se věnoval studiu a vyučování filosofie a teologie, a přesto tímto způsobem dosáhl svatosti. Jeho literární dílo je obdivuhodné svým rozsahem a hlavně svou hloubkou. Jak píše blahoslavený Jan Pavel II. ve své encyklice *Fides et ratio*, jeho nauka „dosáhla vrcholů, na jaké by lidská mysl nikdy nedokázala pomyslet“. Svým rozumem urazil cestu, kterou tatáž encyklika popisuje jako „přechod od jevu k základu“, postoupil totiž od toho, co vnímáme

bezprostředně, až k poslednímu základu všeho, za nímž už žádný hlubší základ položen být nemůže: k Bohu, první příčině a poslednímu cíli všeho.

Svatý Tomáš byl nazván nejenom nejučenějším mezi světci, nýbrž také nejsvětějším mezi učenci: byl láskyplný a laskavý, pokorný a poslušný, čistý... Modlil se, věnoval se duchovní četbě Písma svatého, často se zpovídal a především velice miloval Ježíše Krista v Eucharistii. Každý den zahajoval slavením mše svaté a hned poté se účastnil další mše svaté na výraz díkyvdání za svaté přijímání. Jeho filosofická a teologická

Dokončení na str. 2

Foto: <http://www.bible-reflections.net>
<http://www.blogpierreoullec.com>

Víc než půl milionu Francouzů demonstrovalo proti redefinici manželství

Stovky tisíc Francouzů vyšly v neděli 13. ledna do pařížských ulic, aby demonstrovaly proti plánovanému uzákonění homosexuálních manželství ve své zemi. Organizátoři podle předpokladů očekávali až půl milionů demonstrantů, podle prvních odhadů jich na místě ale bylo víc. Účastníci demonstrace z celé Francie, které na místo dopravily stovky speciálních autobusů a pět mimořádných vlaků, nesli v průvodu velké cedule s nápisy jako např. „Všichni pocházíme z muže a ženy“. Masové protesty vyvolal příslib nové legislativy od prezidenta Françoise Hollanda, podle kterého by nová norma měla umožnit homosexuálům a lesbičkám uzavírání manželství a adopci dětí. O návrhu tohoto zákona se má ve francouzském parlamentu jednat už na konci ledna tohoto roku.

Pařížský kardinál André Vingt-Trois demonstranty podpořil i osobní účastí. Mezi účastníky průvodu nechyběli ani mnozí politici opozice v čele s hlavou Unie pro lidové hnutí (UMP) Jeanem-Francoisem Copém.

Proti zákonu „manželství a adopce pro všechny“ se nepostavili pouze katolíci. Manifestace, která sebe sama definovala jako „apolitická, nekonfesionální a nehomofobní“, sdružila lidi, hnutí a asociace, které je obtížné spatřit pohromadě – katolíky, židy, muslimy, socialisty, liberály, laiky a dokonce i homosexuály.

Vrchní rabín Francie Gilles Bernheim k tématu pro katolický deník *La Croix* uvedl: „Přišli jsme o teoretické i praktické chápání toho, co je to smysl pro mravnost. Vinou této ztráty nejsou západní liberální demokracie schopny čelit hospodářské krizi. Nikoli proto, že by se nezabývaly chudobou, ale proto, že vytěsnily jakékoli uvažování o morálce. Sociální politika je souborem technokratických řešení, vlády nemají žádný vztah k pojmu ‚dobro‘. Potřebujeme se vrátit ke starobylejší tradici.“

RaVat, hlavnespravysk

Dokončení ze str. 1

moudrost tak byla nerozlučně spojena s moudrostí mystickou: ta působila, že pravdy víry nejenom poznával, ale přímo okoušel. Sám učí: „Navzdory veškerému svému úsilí žádný filosof před Kristovým příchodem nebyl schopen znát o Bohu a o tom, co je nutné pro život, tolik, kolik toho zná vírou stařenka po Kristově příchodu.“ Když nedlouho před svou smrtí slavil jako obvykle ranní mši svatou, měl při ní mimořádný mystický zážitek. „Všechno, co jsem napsal, mi připadá jako sláma,“ prohlásil poté. A významně dodal: „Ve srovnání s tím, co jsem viděl.“

Atributem svatého Tomáše je slunce, které nosí na své hrudi. „Slunce svatého Tomáše“ září nad námi: slunce jeho nauky a svatosti. Vybízí nás k tomu, abychom také my byli lidmi živé víry: těmi, kdo svou víru živí modlitbou, svátostmi, zvláště Eucharistií, a duchovní četbou; těmi, kdo se snaží poznávat pravdy své víry.

*fr. Štěpán Maria M. Filip OP
 vyučující na CMTF UP
 a na Angeliku v Římě*

Kauza nošení křížků u Evropského soudu pro lidská práva

Evropský soud pro lidská práva svým rozsudkem ze dne 15. ledna 2013 přiznal zaměstnankyni britských aerolinek právo nosit na pracovišti křížek jako přívěšek na řetízek. Paní Nadie Eweidaové, koptské křesťance původem z Egypta, to v roce 2006 zaměstnavatel zakázal. Náboženské symboly se podle názoru British Airways neshodovaly s uniformou pozemního leteckého personálu. Když se zaměstnankyně rozhodnutí bránila, dostala nakonec výpověď. Podala na svého zaměstnavatele žalobu, ale u britských soudů neuspěla. Nynější rozsudek Evropského soudu pro lidská práva přiznává, že zaměstnavatelovo rozhodnutí porušilo právo žalobkyně na svobodu vyznání. Také stát dostatečně nezajistil náboženskou svobodu na pracovišti, uvádí štrasburský tribunál. K obdobném případu britské zdravotní sestry Shirley Chaplinové se soud postavil zamítavě. Nošení šperků ke zdravotnické uniformě odporuje hygienickým a bezpečnostním normám v nemocnici, kde pracuje. Zaměstnavatelův zákaz byl proto oprávněný, uzavírá Evropský soud.

RaVat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 440 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

SLOVO KNĚZE

Německý europoslanec k pronásledování křesťanů

Poté, co křesťanská pomocná organizace *Open Doors* potvrdila, že v současnosti je 100 milionu křesťanů pronásledováno pro svou víru, prohlásil europoslanec za CSU Martin Kastler: „Rozsah pronásledování křesťanů je natolik alarmující, že už to není jen téma pro křesťany a církve. Politika v Německu i v Evropě musí boj proti pronásledování křesťanů prosazovat víc než dosud.“ Kastler, který je mluvčím skupiny CSU pro rozvoj, pokračoval: „Tam, kde jsou lidé pronásledováni pro víru, nemůže být žádný mír, a tam, kde není mír, jsou všechny snahy o rozvoj marné. Evropská unie patří k největším poskytovatelům peněz na rozvojovou pomoc. Náboženská svoboda, nejen na papíře, ale i ve skutečnosti, musí být tvrdým kritériem pro naši rozvojovou politiku – a tím i pro politiku zahraniční a obchodní... Žádám Evropskou komisi, aby konečně začala jednat. Catherine Ashtonová už léta opomíjí starost o pronásledované křesťany. Ta přitom musí být hlavní záležitostí – obracím se na Manuela Barrosa.“

„Faktem je, že právě tam, kde byli – s evropskou pomocí – svrženi despotové, pronásledování křesťanů stoupá,“ pokračoval Kastler. Poukázal na to, že prezident Mursí, který má koncem ledna přijet na návštěvu spolkové vlády, i jeho Muslimské bratrstvo, nastolili nebezpečný kurs islamizace. Kancléřka Merkelová musí podle něho toto téma v rozhovoru s Mursím otevřít.

Kathnet

Egypt: 15 let za konverzi ke křesťanství

V hornoegyptském městě Biba byla 13. ledna odsouzena osmičlenná rodina na patnáct let za konverzi ke křesťanství. Naďa Mohamed Alí, matka sedmi dětí, byla původně křesťanka a ve třiaadvaceti letech musela konvertovat k islámu. Po smrti svého muže se rozhodla ke křesťanství vrátit a nechala ve svých dokumentech i v dokumentech dětí upravit příslušné údaje. K patnáctiletému vězení byla odsouzena nejen celá její rodina, ale i úředníci, kteří její doklady upravili. Díky těmto postupům prakticky vymizela v Egyptě i dříve poměrně velká a kvetoucí židovská obec.

IGFM

Každodenní mše svaté na úmysl šíření kultury života na Slovensku

Z iniciativy koordinátora sekce kultury života a na návrh předsedy Bioetické subkomise Konference biskupů Slovenska biskupa Štefana Sečky byla odsouhlasena iniciativa sloužení denních mší svatých na úmysl šíření kultury života na Slovensku.

Slovenští biskupové k této duchovní podpoře na ochranu života a lidské důstojnosti přistoupili proto, že na Slovensku denně umírá při umělém potratu okolo třiceti dětí a další při potratech způsobených chemickou antikoncepcí, tzv. nouzovou antikoncepcí, či při ničení přebytečných embryí při technikách IVF. Kultura smrti šířená prostřednictvím médií a jinými způsoby denně svádí tisíce lidí k postoji proti Bohu, lidské přirozenosti a důstojnosti, a tím k duchovní smrti. Mše svatá je nejdokonalejší a nejmocnější modlitbou, v níž se zpřítomňuje Kristova oběť na kříži. Záměrem iniciativy je postavit aspoň jednu mši svatou denně jako duchovní protiváhu proti denně konanému zlu zaměřenému proti životu a lidské důstojnosti. Slovenští biskupové budou se svými kněžími sloužit mše svaté každý měsíc v jiné diecézi.

Sekce kultury života chystá pro rok 2013 i další aktivity. Nejvýznamnější z nich bude celonárodní pochod pro život, který se bude konat 22. září 2013 v Košicích.

HPŽ ČR

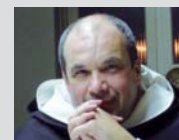
Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Před týdnem oslavil ve Zvolenu své 98. narozeniny otec Aquinas Gabura OP, nestor slovenských dominikánů a jedna z největších duchovních osobností na Slovensku. Celý svůj život věnuje apoštolátu, velmi se zasloužil o rozvoj dominikánské rodiny. Byl odsouzen k smrti, pak k doživotí, osm let trpěl v komunistickém vězení. Formoval mládež, duchovně vede studenty a dodnes naplno žije své zasvěcení Pánu. Z otce Aquinase vyznačuje hluboký pokoj, životní moudrost a opravdová láska plynoucí z nejužšího spojení s Kristem. Každé setkání s ním je pro mne velkým darem.

Ale dejme slovo našemu oslavenci. Jak najít štěstí? Otec Aquinas odpoví: „Když člověk hledá štěstí, je velmi důležité, aby se nasměroval k pravému cíli. A to je nasměrování duše člověka k Bohu, neboť jsme stvořeni pro něho. ‚Nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě, Pane,‘ takto si povzdychli mnozí i po svatém Augustinovi. Proto nasměrovat se k Bohu, to je základ lidského štěstí. Když člověk buduje na nějakém jiném základě, je to nestálé. Zřítí se a člověk vidí, že nedosáhl cíle života. Proto je vskutku potřebné, aby si člověk tento základní postoj pro hledání štěstí nejen uchoval, ale i rozvíjel. A čím je víc usměrněn k tomu pravému. Nekonečnu – k Bohu, tím je člověk šťastnější. Život zakotvený v NĚM se stává pokojným a rozvíjí se.“

A jak bohatý dosáhne spásy? Otec Aquinas vysvětluje: „Když chce bohatý najít štěstí, tak je především nutné, aby si z bohatství neučinil božstvo. Aby je používal se svobodou ducha, s vnitřní odpoutaností. Neboť všechno, co je nám dané mimo Boha, je prostředek. A cílem aby vždy byl Bůh, a natolik aby člověk používal stvořené věci, nakolik ho přibližují k Bohu. Když se jimi nechává spoutávat, stává se otrokem, a tím klade překážky směřování svého života k Bohu. Vskutku, nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě, Bože.“

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
dominikánský kněz,
magistr noviců*

KŘEST DĚTÍ?

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

Křest je znovuzrození [...] Pro člověka nestačí se narodit. Pouhé narození bez znovuzrození by bylo neštěstím. Neboť člověk si nevystačí s tím, že je tu biologicky a že přichází na světlo. Aby mohl růst a žít jako člověk, potřebuje lidské přitakání, potřebuje prostor slova a Ano lásky. Potřebuje přijetí, aby byl schopen přijmout sám sebe.

Dnes se často klade otázka, zda je správné křtít děti, aniž by byly dotázány, a tím jim předem podsouvat víru. A zda by nebylo lepší a přiměřenější nechat je, aby se jednou samy rozhodly. Při hlubším přemýšlení se však ukazuje, že taková otázka je vpravdě povrchní. Ve skutečnosti je třeba ptát se právě opačně. Život nám byl předem dán, aniž by se kdo mohl ptát, zda dotýčný vlastně život chce, zda touží žít. A jako mnoho

Foto: <http://churches-of-christ.ws>

jiného je nám s životem předem dáno: řeč, země, čas a s tím všechny hranice, jež jsou na této cestě vytyčeny. Lze vůbec předávat život tváří v tvář příšerné tem-

notě budoucnosti, do níž nikdo nemůže nahlédnout? Tváří v tvář nevyčísitelným hrůzám, které na někoho mohou v jeho životě čekat? Řekl bych: Skutečně. Život se může a smí předávat, pokud lze předat víc než jen život, pokud je možné předat smysl, který je silnější než neznámé moci, do nichž snad život vstupuje. Život lze ospravedlnit jen skrze smysl a skrze lásku, které jsou spolu s ním předávány a které tento život činí velkým a svobodným ve všech temnotách a musí tedy být silnější než veškerá možná temnota. Kdo by však mohl s životem předat takový smysl, aniž by to nebylo riskantní? Křest je předáním tohoto smyslu, je předáním Božího Ano a tedy lásky, která je silnější než smrt.

<http://www.dbk-shop.de>
Přeložil P. Josef Koláček SJ

JEŽÍŠ JE SMYSLEM NAŠEHO ŽIVOTA

Homilie Svatého otce Benedikta XVI. v den svátku Křtu Páně

V den svátku Křtu Páně slavil Benedikt XVI. mši svatou v Sixtinské kapli, při níž zároveň několika dětem udělil svátost křtu. V homilii připomněl, že ve křtu se hluboce a navždy sjednocujeme s Ježíšem a jsme ponořeni do tajemství jeho smrti, jež je zdrojem života.

Drazí bratři a sestry, radost pramenící ze slavnosti Narození Páně vrcholí dnes svátkem Křtu Páně. K této radosti se pro nás zde shromážděné připojuje další důvod: ve svátosti křtu, kterou za chvíli udělím těmto novorozěným dětem, se totiž projevuje živá a účinná přítomnost Ducha Svatého, který Církvi dává nové děti, oživuje ji a umožňuje růst, a z toho se nemůžeme neradovat. Chtěl bych zvláště pozdravit vás, drazí rodiče, kmotři a kmotry, kteří dnes dosvědčujete svoji víru žádostí o křest pro tyto děti, aby byly zrozeny

k novému životu v Kristu a vstoupily do společenství věřících.

Ježíš se staví na stranu hříšníků

Evangelní vyprávění o Ježíšově křtu, které jsme dnes slyšeli v podání svatého Lukáše, líčí cestu ponížení a pokory, kterou Boží Syn svobodně zvolil, aby přijal Otcův plán a byl poslušný jeho láskyplné vůli vůči člověku ve všem, až k oběti na kříži. Jakmile Ježíš dospěl, začal svou veřejnou službu u řeky Jordán, kam se odebral k Janovi, aby přijal křest pokání a obrácení. Dochází tak k něčemu, co se

nám může jevit jako paradoxní. Copak Ježíš potřebuje pokání a obrácení? Zajisté nikoli. A přece se ten, který je bez hříchu, staví mezi hříšníky, aby se nechal pokřtít a vykonal tak gesto pokání. Duch Svatý se sjednocuje s těmi, kdo uznávají, že potřebují odpuštění a pokání a prosí Boha o dar obrácení, totiž milost vrátit se celým srdcem k němu, aby byli zcela jeho. Ježíš chce stát na straně hříšníků, být s nimi solidární a vyjádřit jim tak blízkost Boží. Ježíš prokazuje solidaritu nám a naší snaze o obrácení, odložení našich egoismů, odtržení od našich hříchů, aby nám

řekl, že přijmeme-li jej do svého života, je schopen nás pozvednout a dovést vzhůru k Bohu Otci. Tato Ježíšova solidarita není jakýmsi cvičením mysli a vůle. Ježíš se skutečně ponořil do našeho lidství, prožil ho až do dna kromě hříchu a je schopen chápat slabost a křehkost. Proto je pohnut dojetím, rozhoduje se „trpět spolu“ s lidmi a stát se kajícníkem spolu s námi. Taková je Boží dílo, které chce Ježíš naplnit: božské poslání pečovat o raněného a léčit nemocného, vzít na sebe hřích světa.

Pán přichází s mocí, aby odčinil nepravost

K čemu dochází, když Ježíš od Jana přijímá křest? Na tento úkon pokorné lásky Božího Syna se otvírají nebesa a viditelně se ukazuje Duch Svátý v podobě holubice, zatímco hlas shůry vyjadřuje zalíbení Otce, který se hlásí ke svému milovanému Synu. Jde o opravdové zjevení Nejsvětější Trojice, která dosvědčuje Ježíšovo božství a to, že je slíbeným Mesiášem, tím, kterého Bůh poslal, aby osvobodil a spasil jeho lid (srov. Iz 40,2). Tak se uskutečňuje Izaiášovo proroctví, které jsme slyšeli v prvním čtení: Pán Hospodin přichází s mocí, aby zničil skutky hříchu, odčinil nepravost. Mějme ale na paměti, že tato moc spočívá na kříži. Kristova moc je mocí toho, kdo trpí pro nás. Taková je moc Boží na rozdíl od světské moci. Tak přichází Bůh s mocí, aby zničil hřích. Ježíš jedná vsutku jako dobrý Pastýř, který pase své stádo a shromažďuje ho, aby nebylo rozehnáno (srov. Iz 40,10–11), a nabízí svůj vlastní život, aby život daroval. Svou výkupnou smrtí člověka osvobodil od vlády hříchu a smířil jej s Otcem a svým zmrtvýchvstáním člověka zachránil od věčné smrti a přemohl Zlého.

Narodit se k novému životu

Draží bratři a sestry, k čemu dochází ve křtu, který za okamžik udělím vašim dětem? Dojde k tomu, že budou hluboce a navždy sjednoceny s Ježíšem, ponořeny do tajemství této jeho moci, to znamená tajemství jeho smrti, která je zdrojem života, aby měly účast na jeho zmrtvýchvstání a narodily se k novému životu. Tento div dnes znovu nastane ve vašich dětech, které se přijetím křtu znovu narodí jako Boží děti, budou mít

podíl na synovském vztahu Ježíše k Otci a budou uschopněny obracet se k Bohu důvěrným oslovením a s plnou důvěrou: „Abba, Otče!“ Také nad vašimi dětmi jsou otevřena nebesa a Bůh říká: to jsou moje děti, ve kterých mám zalíbení. Začleněny do tohoto vztahu a osvobozeny od prvotního hříchu, stanou se živými údy jediného těla, kterým je Církev, a budou uschopněny žít v plnosti svoje povolání ke svatosti, takže budou moci obdržet život věčný, kterého se nám dostalo Ježíšovým zmrtvýchvstáním.

Ježíš se ponořil do našeho lidství, prožil ho až do dna kromě hříchu. Stal se kajícníkem spolu s námi, aby nás pozvedl a dovedl vzhůru k Otci.

Radost z víry

Draží rodiče, svou žádostí o křest pro svoje děti prokazujete a dosvědčujete svoji víru, radost, že jste křesťany a že patříte do Církve. Je to radost plynoucí z vědomí, že jste dostali od Boha velký dar, totiž víru, dar, který si nikdo z nás nemohl zasloužit, který jsme dostali bezplatně a na který jsme odpověděli svým přítaká-

ním. Je to radost z uznání, že jsme Božími dětmi, jsme svěřeni do jeho rukou a ocitli jsme se v náručí lásky stejně tak, jako když maminka nese a objímá svoje dítě. Tato radost, která orientuje cestu každého křesťana, se zakládá na osobním vztahu s Ježíšem, vztahu, který orientuje celou lidskou existenci. Ježíš je totiž smyslem našeho života, ten, na kterého se vyplatí hledět, abychom byli osvícováni jeho Pravdou a mohli žít v plnosti. Cesta víry, která dnes pro tyto děti začíná, se proto zakládá na jistotě, na zkušenosti, že není nic většího než poznat Krista a sdílet s druhým přátelství s ním; jediné v tomto přátelství se skutečně otvírají velké možnosti lidství a lze zakusit to, co je krásné a co osvobozuje. Kdo učinil tuto zkušenost, není ochoten zříct se svojí víry za nic na světě.

Ježíš nás osvobozuje Boží láskou

Vám, draží kmotři a kmotry, náleží důležitý úkol podporovat rodiče a pomáhat jim při výchově, stát při nich při předávání pravd víry a při dosvědčování hodnot evangelia, aby tyto děti stále hlouběji zrály v přátelství k Pánu. Nabízejte jim stále svůj dobrý příklad uplatňováním křesťanských ctností. Není snadné otevřeně a bez kompromisů projevovat to, v co věříme, zvláště v kontextu, jehož jsme součástí, ve společnosti, která často považuje ty, kteří praktikují víru v Ježíše, za nemodní

Ježíšův křest, Ravena (451–475). Foto: <http://thebolognadiaries.wordpress.com>

a neodpovídající době. Na vlně této mentality může i křesťanům hrozit, že budou chápat vztah k Ježíši jako něco, co omezuje a umrtvuje jejich osobní realizaci. „Bůh bývá viděn jako omezení naší svobody, omezení, které je třeba odstranit, aby člověk mohl být zcela svůj“ (*L'infanzia di Gesù*, str. 101). Ale není tomu tak! Tato vize prozrazuje naprosté nepochopení vztahu k Bohu, protože právě vývojem na cestě víry se postupně chápe, že nás Ježíš osvobozuje Boží láskou a dává nám vyjít z našeho egoismu, z našeho uzavření se do sebe samých, aby nás přivedl k pl-

nému životu ve společenství s Bohem a k otevřenosti pro druhé. „Bůh je láska; kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm“ (1 Jan 4,16). Tato slova prvního listu svatého apoštola Jana vyjadřují obzvláště zřetelně jádro křesťanské víry, tedy křesťanský obraz Boha, a také z toho vyplývající obraz člověka i jeho životní cesty.“ (*Deus caritas est*, 1).

Voda, kterou budou tyto děti označeny ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého, je ponoří do onoho „zdroje“ života, kterým je Bůh sám a učiní je svými opravdovými dětmi. Sémě teologálních ctností,

vlitých Bohem, tedy víry, naděje a lásky, sémě, které je dnes mocí Ducha Svatého zasazeno do jejich srdce, musí být nadále živeno Božím slovem a svátostmi, aby tyto ctnosti křesťana mohly růst, dosáhnout plné zralosti a učinit každého z nich pravým svědkem Páně. Prosme o vylití Ducha Svatého na tyto maličké a svěřme je ochraně Nejsvětější Panny, aby je chránila svojí mateřskou přítomností a doprovázela v každé chvíli jejich života. Amen.

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana

(Mezititulky redakce)

GENDEROVÁ IDEOLOGIE OHROŽUJE CÍRKEV I CELOU SPOLEČNOST

Svatý otec ohlašuje výzvy pro rok 2013

Čelit ideologiím, které ohrožují rodinu a samu podstatu člověka, pěstovat pravdivý mezináboženský dialog a plně využít možnosti Roku víry – tyto úkoly jsou podle Svatého otce pro Církev v nadcházejícím období nejdůležitější.

Benedikt XVI. předložil některé ze svých pamětihodných tezí při svých výročních projevech pro římskou kurii u příležitosti předání vánočních přání, proměnil tyto projevy v pravý a specifický nový literární druh. Každý rok v nich připomíná nejdůležitější momenty svého Magisteria uplynulých dvanácti měsíců a ohlašuje hlavní výzvy pro následující rok.

Pro rok 2012 ohlásil jako „vrcholné body“ svého Magisteria cestu do Mexika a na Kubu, světové setkání rodin v Miláně, posynodální apoštolskou exhortaci *Ecclesia in Medio Oriente*, kterou předal během své cesty do Libanonu, a synodu o nové evangelizaci. Jistě ne jako pouhé dokreslení, nýbrž jako veliké znamení naděje připomíná papež velký úspěch u lidí na svých cestách, jenž je jako obvykle popírán pochybovačnými médii. „Vzpomínám, jak po příjezdu do Mexika lemovaly cestu nesčetné zástupy lidí, kteří mě zdravili, mávali šátky a prapory. Vzpomínám, jak během přejezdu do Guanajuata, ma-

lebného hlavního města stejnojmenného státu, mladí lidé zbožně klečeli podél silnice, aby přijali požehnání od Petrova nástupce; vzpomínám, jak se velkolepá bohoslužba v blízkosti sochy Krista Krále stala uznáním Kristova majestátu.“ A obdobné projevy nadšení se opakovaly na Kubě a v Libanonu.

Hlavní body magisteria roku 2012 ohlašují také výzvy pro rok 2013. Svátý otec je shrnuje do tří oblastí: čelit ideologiím, které ohrožují rodinu a samu lidskou osobu, v linii vytyčené jeho proslovem v Miláně; korektně vést mezináboženský dialog, zvláště s islámem, s použitím exhortace *Ecclesia in Medio Oriente*; maximálně využít Rok víry pro novou evangelizaci, uskutečňováním závěrů synody.

Krise rodiny

Nejzávažnějším aspektem současné situace, říká Svátý otec, je krize rodiny, jež „je ohrožována v samém základu“. Jde

o radikální zápas, v němž je ohrožena sama podstata člověka: „V otázce rodiny se nejedná pouze o určitou společenskou formu, nýbrž je v sázce sám člověk a jeho identita. Ptáme se, co je zapotřebí dělat, abychom byli lidmi tak, jak je to správné.“ Rodina je v krizi, protože sám člověk je v krizi. „Odmítání lidského svazku, které se stále více šíří z důvodu špatně chápané svobody a seberealizace či kvůli útěku před trpělivým snášením utrpení, znamená uzavření člověka do sebe sama. Člověk si uchovává své ‚já‘ pro sebe a nikdy je nepřekoná.“

Tato krize, řekl s odvahou Petrův nástupce, je vyvolána metodickým útokem sil, které propagují pravou „antropologickou revolucí“ ve jménu nezhoubnější ideologie, jež se v posledních letech objevila, totiž genderová ideologie.

„Vrchní rabín Francie Gilles Bernheim – řekl papež – v pečlivě dokumentovaném a hluboce dojemném traktátu (*Marriage homosexuel, homoparentalité et*

adoption. Ce que l'on oublie souvent de dire) ukázal, že útok, jemuž je vystavena autentická rodina, skládající se z otce, matky a dítěte, směřuje k hlubší dimenzi. Doposud jsme příčinu krize rodiny spatřovali v chybném výkladu podstaty lidské svobody. Nyní je však zřejmé, že je ve hře pohled na bytí jako takové; na to, co ve skutečnosti znamená být člověkem.“ V návaznosti na Bernheima Svatý otec připomíná „tvrzení Simone de Beauvoir (francouzská teoretička feminizmu, 1908–1986), jež se stalo proslulým: ‚Žena se ženou nerodí, ale stává‘ (*On ne naît pas femme, on le devient*). V těchto slovech je dán základ toho, co se dnes prezentuje pod slovníkovým heslem *gender* jako nová filozofie sexuality. Pohlaví podle takové filozofie není přirozenou daností, kterou musí člověk přijmout a naplnit smyslem, nýbrž sociální rolí, kterou si člověk volí nezávisle na společnosti, jež rozhodovala doposud.“

Jde o nejzávažnější z výzev, jimž Církev ve svých dějinách musela čelit. A nejen Církev: genderová ideologie ohrožuje celou společnost a rozvrací samu lidskou osobu. „Hluboká pomýlenost této teorie a z ní vycházející antropologické revoluce je evidentní. Člověk popírá svou přirozenost předznamenanou tělesností, jíž se lidská bytost vyznačuje. Odmítá svou přirozenou danost a chce si ji sám vytvořit.“

Jde koneckonců, tvrdí Benedikt XVI., o vzpuru proti Bohu. „Už neplatí to, co čteme v příběhu o stvoření: ‚jako muže a ženu je stvořil‘ (Gn 1,27). Ne, neplatí, že by Bůh stvořil muže a ženu, až dosud to určovala společnost a nyní jsme to my sami, kdo o tom rozhoduje. Muž a žena jako realita stvoření, jako přirozenost lidské bytosti již neexistují. Člověk se postavil proti své přirozenosti, je z něj pouze duch a vůle.“ Touto faustovskou volbou člověk fakticky, ve vlastním slova smyslu, umírá. „Existuje pouze člověk abstraktní, který pak pro sebe nezávisle volí cosi jako přirozenost. Muž a žena jsou zpochybňování v jejich stvořených nárocích.“

Správně vedený dialog

Krize rodiny je pouze jedním aspektem globální krize. „Tam, kde se svoboda činu stává svobodou sebestvoření, se nezbytně dospívá k popření samého Stvořitele.“

V důsledku toho je člověk jako Boží stvoření a jako obraz Boží znetvořen v podstatě svého bytí.“ Avšak „popíráním Boha se rozpadá také lidská důstojnost. Kdo hájí Boha, hájí člověka.“

K této obraně člověka tváří v tvář radikálním a neslychaným hrozbám svolává Církev všechna náboženství a také nevěřící, kteří uznávají přirozený zákon.

Ilustrace z knihy *Sedmi smrtelných hříchů* (15. stol.)
Foto: <http://theshipthatflew.tumblr.com>

Tam, kde se svoboda činu stává svobodou sebestvoření, se nezbytně dospívá k popření samého Stvořitele. V důsledku toho je člověk jako Boží stvoření a jako obraz Boží znetvořen v podstatě svého bytí.

To je druhá výzva pro rok 2013: správně pochopit pojem dialogu. Papež se odvolává na svou cestu do Libanonu a znovu potvrzuje, že „dialog náboženství je nutnou podmínkou pokoje ve světě, a proto je povinností jak pro křesťany, tak i jiná náboženská společenství“. Dialog dnes musí spíše než z teologie vycházet z antropologie a přirozeného práva.

Toto platí také pro tak objektivně obtížný případ, jakým je islám. Benedikt XVI. připomíná dvě zásady dialogu, o nichž mluví různé dokumenty

vatikánských dikasterií: „1. Dialog nesměřuje k obrácení, nýbrž k pochopení. V tom se odlišuje od evangelizace a misií. 2. V souladu s tím obě strany tohoto dialogu vědomě zachovávají svoji identitu, neuvádějí ji tímto dialogem v pochybnost ani pro sebe, ani pro druhé.“ „Tyto zásady – komentuje papež – jsou spravedlivé. Nicméně myslím, že v této podobě jsou formulovány příliš povrchně. Ano, dialog není zaměřen na obrácení, ale na lepší vzájemné pochopení: to je správné. Úsilí o poznání a pochopení je však zároveň vždy spojeno s touhou přiblížit se pravdě.“

Byť to vyžaduje poopravení některých dokumentů dikasterií věnujících se dialogu, poznamenává Svatý otec, že „by bylo příliš málo, kdyby křesťan svým rozhodnutím vyloučil ze své vlastní identity, takřikajíc na základě své vůle, cestu k pravdě. Jeho křesťanství by se stalo něčím svévolným, jednoduše faktickou volbou. Pak by evidentně nepředpokládal, že náboženství má co do činění s pravdou“. Dialog tedy ano: ovšem bez toho, že by se zříkal hlásání a upadal do relativismu, který nakonec napomáhá protináboženským ideologiím a poškozujícím všechna náboženství.

Využití Rok víry

Máme-li se ubránit těmto ideologiím a vést dialog, který nebude relativistický, je především nutné, aby křesťané byli křesťany. To je tedy třetí výzva pro rok 2013: opravdu využít přínos Roku víry, poznávat katolickou nauku, respektovat učitelský úřad Církve, získávat a rozvíjet smysl pro Církev. Ideologie vystoupila s radikální výzvou. Je zapotřebí opravdových katolíků, kteří budou schopni vést dialog s ostatními, dialog adekvátní, ne-relativistický.

Massimo Introvigne
La nuova Bussola Quotidiana
22. prosince 2012
Přeložil P. Josef Kolářek SJ
(Mezitimulky redakce)

Massimo Introvigne
(*1955), italský sociolog a historik, založil a vede Centrum pro studium nových náboženství

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Kněží a řeholníci zemřelí ve věznicích a táborech nucené práce

Skutečně mučednickou postavu představuje jihomoravský kněz P. Bohuslav Burian, vězeň nacistických koncentračních táborů a trpitel komunistických lágrů a věznic. Dokázal přežít Osvětim i Dachau, ale pobyt v komunistickém žaláři v Leopoldově a na Mírově nepřežil.

Narodil se 16. října 1919 v Novém Lískovci u Brna. Otec byl zaměstnán jako řezník na brněnských jatkách, matka se starala o domácnost. Bohuslav měl čtyři sourozence. Obecnou školu vychodil na Mendlově náměstí v Brně a reálné gymnázium absolvoval v Brně na Poříčí, kde v roce 1938 odmaturoval. Gymnázium vystudoval s vynikajícím prospěchem a už na střední škole toužil po kněžském povolání. Už v mládí vynikal veselou povahou, odvahou a obětavostí. Po maturitě vstoupil do noviciátu augustiniánského řádu na Starém Brně a následně studoval jako řádový bohoslovec v brněnském alumnátu. V době studií ho výrazně ovlivnila četba životopisu P. Karla Sonnenscheina, obětavého berlínského kněze, pracujícího mezi studenty a nejchudšími vrstvami. Bohuslav chtěl po vysvěcení odejít jako misionář do Afriky.

V nacistických lágrech

V lednu 1943 byl zatčen gestapem a odvezen do koncentračního tábora v Osvětimi a prošel také lágry v Golezově u Těšína, Dachau, Buchenwaldu, Sangerhausenu, Errlichu a Oranienburgu. V Osvětimi dvakrát těsně unikl smrti. Nejprve se mu na noze zanítila rána a nehojila se ani po lékařském zákroku. V prosinci téhož roku mu hrozilo, že bude poslán do plynové komory, ale podařilo se mu obratně přemluvit lékaře, který selekci prováděl, že je schopný práce. Podobně o vlásek unikl smrti, když při vybírání každého desátého vězně k zastřelení stál v řadě devátý. Během věznění pracoval jako zedník, zahradník, kopáč v kamenolomu a skladník. Z táborů se mu podařilo legálně poslat a někdy i tajně propašovat několik dopisů. Z nich se dozvídáme o jeho trpělivém snášení bolesti a utrpení. Během evakuace vězňů při transportu z Oranienburgu

se mu podařilo 26. dubna 1945 uprchnout a několik dní se se spoluvězněm ukrýval, než oblast osvobodili Sověti.

Kněžská služba

Po válce se přes Polsko vrátil do vlasti a 26. května se dostal domů. Vzhledem k prožitým skutečnostem v táborech, na jejichž základě kritizoval život v klášteře, už u augustiniánů nebyl přijat. Během roku 1946 vyučoval náboženství v Kadani a Klášterci a absolvoval skautskou Lesní

tem československých biskupů „V hodině velké zkoušky“, který vzhledem k váhavému postoji biskupa Skoupého odvážně přečetl před průvodem tisíce věřících na svátek Božího Těla na Zelném trhu v Brně. Bezprostředně po přečtení pastýřského listu byl. Ve vazbě v Brně byl vyšetřován do listopadu 1949. Poté byl bez odsouzení na amnestii prezidenta republiky propuštěn.

Po propuštění se ještě intenzivněji věnoval apoštolátu – chodil na Staré Brno

Foto: archiv autora

školu, také se stal členem Svazu osvozených politických vězňů. Od října 1946 pokračoval v teologických studiích v kněžském semináři v Brně. 5. července 1947 byl biskupem Skoupým vysvěcen na kněze. Pak nastoupil na místo kaplana ve Slavonicích, kde zůstal až do června 1949. Mezi farníky byl znám svou horlivostí a oddaností službě Boží. Věnoval se mládeži a podporoval sociálně slabé. Někdy se stávalo, že si přivedl na faru osoby, které neměly kde přespat. Po komunistickém převratu se snažil povzbuzovat věřící k věrnosti Církvi a zorganizoval eucharistickou pouť ve Slavonicích.

První zatčení za komunistů

V červnu 1949 byl poprvé vyšetřován v souvislosti se známým pastýřským lis-

zpovídat a navštěvovat chovance do polepšovny, několikrát se zastavil se svátostmi i v domě, kde žily prostitutky a vedl s nimi duchovní pohovory. Na Štědrý den 1949 zajel navštívit do brněnské věznice bývalé spoluvězně, rozdal jim štědrovečerní večeři a posloužil jim svátostmi.

Koncem března 1950 nastoupil jako kaplan v Moravské Nové Vsi (okr. Břeclav) v blízkosti rakouských hranic. I zde pokračoval, stejně jako ve Slavonicích, v aktivní pastoraaci. Věnoval se mladým, aktivně se zapojoval do života obce a hrál i v ochotnickém divadelním spolku. Také podporoval rodiny těch, jejichž blízcí byli po komunistickém převratu zatčeni. V době slavnického působení intenzivně prožíval úctu k Eucharistii a často setrval v dlouhých, mnohdy nočních adora-

cích. Pracoval velmi intenzivně, až do vyčerpání. Negativně na něj působil tlak a kontrola ze strany církevního tajemníka. V souvislosti s přibývajícím zatčením kněží a varováním, že i on bude znovu zatčen, se rozhodl odejít za hranice.

Emigrace

9. září 1950 odešel P. Burian do emigrace do Rakouska. Krátce pobýval v kněžském semináři ve Vídni a pak odsud odjel do Salcburku. Do března 1951 žil v klášteře pallotínů v Salcburku a pak v Innsbrucku. Věnoval se náboženské a sociální práci mezi uprchlíky. Také studoval na rakouských univerzitách a psal disertační práci o problémech mladého člověka v oblasti sociální psychologie. Po kontaktech s P. Alexandrem Heidlerem se rozhodl uskutečnit několik riskantních cest zpět do ČSR, s cílem převést do zahraničí kněze a bohoslovce, jimž doma hrozilo zatčení nebo jim nebylo umožněno další studium. Z Rakouska uskutečnil na československé území čtyři cesty a pomohl se svými spolupracovníky, např. brněnským premonstrátem P. J. H. Vozdeckým a slovenským salesiánem Revesem, k útěku asi jedenácti osobám, z nichž se mnohé ukrývaly před zatčením nebo už byly vyšetřovány. Mezi úspěšně převedenými bylo také pět kněží a jeden bohoslovec.

Zatčení při převaděčské akci

Při své čtvrté cestě do Československa byl P. Burian 12. prosince 1951 po delším sledování převaděčské skupiny v Rakousku zatčen sovětskou hlídkou a předán československé Státní bezpečnosti. Protože při zatčení u něj byla nalezena pistole, kterou si u něj uschoval převaděč, byl později spoluvězni přezdívan jako „Pistolník“. Po zatčení byl převezen do vyšetřovací vazby v Ruzyni. Zde byl podroben krutému fyzickému i psychickému trýznění, do jídla mu byly dávány drogy oslabující odolnost organismu, byl nucen k doznání špiónážních a velezrádných aktivit, jež nikdy nespáchal.

Státní bezpečnost vytvořila pětičlennou skupinu, v níž byl také P. J. H. Vozdecký a sestra P. Buriana – MUDr. Ludmila Burianová. 23. října 1952 se u Státního soudu v Praze konalo přelíčení

s touto skupinou. P. Burian byl jako hlavní osoba procesu odsouzen za velezradu a špiónáž k 20 letům vězení. (Setra P. Buriana MUDr. Ludmila Burianová byla odsouzena na šest let za to, že se s bratrem při jeho tajném návratu do ČSR setkala. Bratr Emil byl poslán na rok do TNP a oba starší rodiče byli půl roku ve vazbě.)

Trest si odpykával postupně ve Valdicích, na Mírově, v Ostrově u Karlových Varů na Jáchymovsku, odkud se pokusil v roce 1953 uprchnout. Nejdělsí část trestu trávil v Leopoldově. V roce 1956 si požádal o přezkoumání svého procesu. Svě žádosti poslal na Ministerstvo spravedlnosti a ÚV KSČ. Jeho žádosti však byly zamítnuty, a proto se rozhodl pokusit se z vězení znovu uprchnout.

Pokus o útěk

27. ledna 1959 skutečně z Leopoldova uprchl. Po pěti dnech rozsáhlé pátrací akce byl dopaden. Spoluvězeň z Leopoldova P. Dominik Pecka zaznamenal ve svých vzpomínkách popis útěku P. Buriana, jak jej od něj vyslechl: „Vypravoval obšírně, jak se z toho Leopoldova, staré pevnosti, dostal. Někteří vězňové leopoldovští, kteří měli jen krátké tresty, jezdili denně na práci v leopoldovském okolí a byli zaměstnáni při úklidu kulturního domu, ale jen uvnitř budovy. Burian nějak vyzkoumal, že členové té pracovní skupiny nejsou před odjezdem identifikováni, nýbrž jen počítáni. A tak přišel na myšlenku, že by se mohl k té skupině nějak připojit, kdyby některý její člen zůstal pro nemoc doma. Takový případ po čase vskutku nastal a Burian se dostal podle plánu do pracovní čety. V kulturáku, kde byl na jednom místě zaměstnán sám, uviděl na zdi plášť, který se tehdy nazýval montgomerák – ten se mu hodil na zakrytí vězeňského mundúru. Byla v něm dokonce i jedna stokoruna. Ten plášť si oblékl a ve vhodné chvíli vyskočil z okna přízemí. Hleděl se co nejrychleji dostat co možná nejdál od Leopoldova a pak dál na rakouské hranice, kde se dobře vyznal. Pochodovat mohl ovšem jen v noci, poněvadž ve dne nad ním manévrovaly vrtnulníky a hledaly ho. Naneštěstí začalo pršet a musil vyhledat nějaký úkryt. Vlezl do kůlny nějakého statku, ale tam ho vyslídil pes a štěkotem vzbudil

hospodáře a ten s pomocí přivolaných sousedů ho zadržel a zavolal policii.“

Další výsledky a týráni

Po zatčení byl P. Burian převezen k výslechům do Ruzyně, kde jej podrobili krutým výslechům, trpěl zde hladem a delší dobu pobýval na samotce. Z Ruzyně byl převezen zpět do Leopoldova. 6. dubna 1959 byl odsouzen u Lidového soudu v Hlohovci za pokus o útěk k dočasnému trestu čtyř let. Z Leopoldova byl převezen na Mírov. O jeho fyzickém i psychickém utrpení ve vazbě se zachovalo několik svědectví: „Stávalo se, že místo snídaně byl zkopán. Několikrát ho o hladu zavřeli do korekce, kde byl zamontován amplión, který celé hodiny vyřvával: To je farář! Vypravoval mi, že v Ruzyni na něm zkoušeli účinky nějakého záření a že mu z toho vždycky bylo velmi zle. A říkal, že ty zhoubné účinky na sobě cítí stále.“

Poslední chvíle života

Vysílen výsledky a dalším trýzněním se nachladil a dostal chřipku, která přešla v zápal plic. Zemřel 29. dubna 1960 v mírovské vězeňské nemocnici.

O posledních chvílích P. Buriana máme také několik zpráv: „Krutě týrán, vysílen nedostatkem jídla i nadměrnou fyzickou námahou nervově slábl. Dostavilo se trvalé hučení v hlavě a celková tělesná vyčerpanost. Nakonec ho zchvátila při teplotách 38 °C poměrně lehká chřipka. Vysílený organismus se již nedokázal bránit. Zemřel na Mírově 29. dubna 1960. Bylo mu čtyřicet jedna let.“

Rodina byla informována o jeho úmrtí, dokonce mohla v márnici vidět jeho ostatky. Tělo P. Buriana pak věznice vydala pro anatomické účely. Blízkým se nepodařilo zjistit, zda jeho tělo bylo zpopelněno a ani žádosti o vydání urny nebylo vyhověno.

*Vojtěch Vlček
(Mezititulky redakce)
Další díl v čísle 4/2013*

*Mgr. Vojtěch Vlček,
historik a pedagog,
spolupracuje s Českou
křesťanskou akademií
a Ústavem pro studium
totalitních režimů*

VYPLATÍ SE TO? EKONOMIKA MANŽELSTVÍ HOMOSEXUÁLNÍCH PÁRŮ

Rozhovor s kanadským ekonomem Douglasem Allenem

Aby manželství vyhovovalo homosexuálním párům, musí být jako instituce zásadně přehodnoceno a nově definováno. Taková změna však přinese nedozírné následky.

Douglas W. Allen je kanadský odborník na ekonomiku sociálních institucí. Do předních právnických časopisů napsal řadu článků, v nichž se z ekonomického hlediska zabýval manželstvím osob stejného pohlaví. *MercatorNet* s ním vedl rozhovor o důsledcích legalizace manželství osob stejného pohlaví.

Tvrdíte, že manželství je instituce s vlastními normami, jež existuje v mnoha různých právních systémech. Jaká je základní charakteristika manželství?

Je důležité uvažovat o manželství jako o „instituci“ než hledat jiné přírovnání. Snad to nejhorší, za co lze manželství považovat, je „smlouva“. Smlouva je právně vymahatelná dohoda mezi dvěma lidmi, a ačkoli manželství tento prvek obsahuje, přesto je něčím mnohem víc. Instituce je souborem očekávání, norem a lidmi vytvořených omezení, které spolupůsobí k dosažení určitého společenského cíle. V průběhu času se v různých kulturách vytvořilo několik základních charakteristik manželství, jež jsou relativně konstantní.

Tyto charakteristiky by měly zahrnovat následující: Za prvé, existuje zde silný smluvní prvek manželství. Manželství téměř vždy vyžaduje určitou míru souhlasu mezi mužem a ženou. I když jde o dohodnuté sňatky, téměř vždy se do určité míry počítá s názorem daných osob a často mají právo veta. V moderním manželství si pár ohledně manželství určuje množství podrobností. Například, jak budou sdílet své věci, vytvářet je a spravovat, záleží na tom, jak se pár dohodne.

Za druhé, manželství vždy zahrnuje třetí strany. Rodinu tvoří manželé, ale jsou tu i členové širší rodiny, nepokrevní příbuzní a třetí strany, jako je církev, stát nebo kmen. Tyto třetí strany často

upravují podmínky vstupu do manželství nebo jeho zrušení. A zde již manželství přestává být pouhou smlouvou. Zatímco smlouvy mezi dvěma lidmi lze různě uzpůsobovat, pravidla pro manželství platí stejně pro všechny páry. Pravidla manželství pro jeden pár v Britské Kolumbii jsou stejná i pro ostatní páry. Pro každý pár v rámci jurisdikce platí stejné podmínky pro uzavření i zánik manželství.

Adam a Eva (1415). Foto: <http://www.templestudy.com>

Mezi těmito předpisy od třetích stran vidíme v průběhu času a v různých částech světa mnoho podobností. Manželství bylo vždy celoživotním svazkem (i když nedávno jeden politik z Mexico City navrhl, aby manželství bylo smlouvou, která by se každé dva roky obnovovala). Manželství bylo až do nedávné doby záležitostí heterosexuálů. Převážně bylo založeno na monogamních vztazích, ačkoli existuje i řada příkladů polygamních manželství. Manželství je vždy spravedlivým uspořádáním. Spíše než aby jeden z manželů druhého „najímal“, manželský pár tvoří jednotu a sdílí společně dobré i zlé.

Konečně, manželství je instituce, kterou všechny společnosti používají jako primární volbu při výchově dětí.

To, že nalezneme tolik podobností, však neznamená, že neexistují výjimky. V historii lidstva se objevily nejrůznější druhy institucí k regulaci sexu. Víme však, že tyto ojedinělé případy nebyly schopny početně růst ani bohatnout. Takže buď vymřely, nebo svou strukturu rychle změnily, jakmile přišly do kontaktu s jinými civilizacemi. Navíc běžné události v životě (např. smrt) způsobily, že bylo třeba hledat druhé nejlepší možné uspořádání, které by bylo vhodné pro výchovu dětí. Proto většina společností musela vyvinout systémy sociálního zabezpečení po rodiny, které zahrnovaly větší počet manželských párů, adopce a podobně.

Je možné vytvořit zákony, které budou vyhovovat heterosexuálním i homosexuálním párům?

Možné to je, ale nebylo by to levné. Existují čtyři hlavní kategorie nákladů a výhod v důsledku toho, že do manželství zahrneme všechny druhy párů. Existují náklady a přínosy, když zahrneme všechny, a existují náklady a výhody, když některé vyloučíme. Většina diskusí o manželství homosexuálů se soustředí pouze na jednu nebo dvě z těchto kategorií, a proto dochází k mnoha nedorozuměním. Nyní mi dovolu, abych to vysvětlil, dříve než odpovím na vaši otázku.

Výhody toho, že zahrneme všechny: Jedná se o soukromé výhody, které pár v manželství získá, plus veškeré výhody pro společnost. Většina věří, že hlavní sociální výhodou manželství je dostatečné množství dobře vychovaných dětí, které zajistí trvání společnosti.

Náklady na to, že zahrneme všechny: Každý druh páru, který bude zahrnut do manželství a bude vyžadovat novou definici manželství, představuje nákla-

dy pro stávající typy párů. Manželství je určeno pro monogamní heterosexuální páry. Jakákoli změna jeho institucionální struktury kvůli tomu, aby vyhovovalo ostatním, bude představovat náklady pro existující manželství. To je argument mé práce v harvardském věstníku *Journal of Law and Public Policy*.

Výhody toho, že některé druhy párů vyloučíme: Každá společnost vyznává určité hodnoty, podle nichž posuzuje různé druhy svazků. Někteří se domnívají, že polygamie je morální, jiní si myslí, že je nemorální. Někteří se domnívají, že manželství homosexuálů je dobré, jiní si myslí, že je špatné. Když nějaký druh manželství vyloučíme, pak ti, kteří se domnívají, že je špatné, z toho budou mít prospěch. Tento prospěch je třeba vzít v úvahu při rozhodování, zda bude určitým párům povoleno uzavřít sňatek.

Náklady na to, že některé druhy párů vyloučíme: Když je některý druh párů vyloučen, pak výhody, kterých by bylo dosaženo v manželství, nejsou realizovány, a to je nutno započítat jako náklady. Navíc nějaký úředník musí být schopen říci, že daný pár by měl být vyloučen, a tento administrativní problém také patří mezi náklady.

Tvrdím, že výhody toho, že zahrneme manželství homosexuálů, jsou malé, neboť (1) existuje jich velmi málo a (2) takové páry mají jen velmi málo dětí. Z nedávné studie o homosexuálních párech v Kanadě jsem zjistil, že gayové a lesbičky tvoří tři čtvrtiny procenta populace a že v celé zemi žije jen asi 33 tisíc dětí v domácnosti s gayem nebo lesbičkou. V Kanadě je 10 milionů dětí a téměř všechny pocházejí z heterosexuálního manželství či vztahu.

Tvrdím, že náklady na zahrnutí manželství homosexuálů jsou vysoké. Instituce manželství by musela být zásadně předefinována a přizpůsobena homosexuálním párům. To znamená především definici rodičovství a s tím spojených práv.

Výhody spojené s vyloučením určitých párů se den ode dne mění, a to je důvod, proč se nyní o manželství osob stejného pohlaví diskutuje. Zatímco před 30 lety by jen velmi málo lidí považovalo manželství homosexuálů za legitimní formu manželství, v Severní Americe ji dnes zhruba 50 % obyvatelstva za legitimní považuje.

Konečně, náklady na vyloučení manželství homosexuálů jsou nízké. Společnost jejich vyloučením ztratí jen málo a administrativa spojená s identifikováním stejnopohlavních párů bude nízká.

Z ekonomického hlediska by tudíž manželství párů stejného pohlaví nemělo být povoleno. Náklady převyšují přínosy. Nyní se vrátím k vaší otázce.

Klíčovým prvkem je podle mého názoru to, že musí být odstraněny náklady na zahrnutí ostatních párů. A zde spočívá

Hlavní sociální výhodou manželství je dostatečné množství dobře vychovaných dětí, které zajistí trvání společnosti.

Roger van der Weyden: Manželství (1415). Foto: Wikipedia

hlavní problém. Když budeme mít jeden druh manželství pro tři různé druhy svazků (a gayové a lesby jsou velmi odlišné druhy svazků), ponese vysoké náklady. Pokud bychom mohli tyto náklady eliminovat, pak by homosexuální páry mohly využívat soukromých výhod manželství a jejich manželské svazky by ubližovaly pouze těm, kdo je považují za špatné.

Cesta k tomu vede přes určité druhy občanských svazků nebo přes vytvoření dvou druhů manželského soužití. První možnost byla vyzkoušena. Ta druhá nikoli. Problém s tou druhou spočívá

v tom, že otevírá dveře pojetí „manželství jako smlouvy“. Pokud homosexuální páry budou mít manželství přizpůsobená pro sebe, proč by taková přizpůsobená manželství nemohly mít i další páry? Vydáme-li se touto cestou, pak manželství v podstatě ztrácí veškerý smysl.

Moje odpověď tedy zní: podaří-li se nám vytvořit něco, co by se dalo nazvat „manželství osob stejného pohlaví“ a nikterak by to nezatěžovalo heterosexuály ani neotvíralo dveře dalším upraveným manželstvím, pak by se jednalo o způsob, jak vyhovět všem.

V čem se zásadně liší vztahy heterosexuálů od vztahů gayů a lesbiček?

Zásadní rozdíl samozřejmě spočívá ve schopnosti heterosexuálů snadno ploidit děti. V nedávné studii jsem se tímto rozdílem zabýval a zjistil jsem, že do značné míry ovlivňuje chování párů. Konkrétně vzhledem k vyšším nákladům na děti mají stejnopohlavní páry méně dětí. Náklady na pořízení dětí jsou pro gaye vyšší než pro lesbičky, a gayové mají mnohem méně dětí než lesbičky. Vzhledem k tomu, že mají v domácnosti méně dětí, věnují se homosexuálové a lesbičky jednání, které není běžné pro rodiny s dětmi. Konzumují více alkoholu, drog a cigaret než heterosexuálové. Jak gayové, tak lesbičky mnohem spíše mívají více sexuálních partnerů, ať už žijí sami nebo v páru.

A konečně, protože je nepravděpodobné, že se ze vztahu osob stejného pohlaví narodí děti, gayové a lesbičky se při hledání partnera řídí podle jiných kritérií. Méně se soustředí na genetickou způsobilost partnera. To dává smysl, neboť heterosexuálové se starají o genetické vlastnosti, které jejich partner předá dětem, a chtějí mít zdravého partnera po celou dobu, kdy budou vychovávat děti.

Všechny tyto faktory pomáhají vysvětlit další skutečnost, kterou lze vypořadovat u stejnopohlavních svazků: jsou méně stabilní než svazky heterosexuální. Studie vypracovaná v Norsku a ve Švédsku uvádí, že u lesbiček je pravděpodobnost rozvodu šestkrát vyšší než u heterosexuálních žen a u gayů třikrát vyšší.

Není to jen proto, že děti udržují manželství pohromadě (což je zřejmě pravda), ale hlavně proto, že lidé, kteří chtějí mít

děti, mají také zájem o dlouhodobé vztahy. Absence dětí znamená, že gayové a lesbičky obecně požadují od svého vztahu něco jiného (například společnost). Není zvláštní důvod, proč bychom měli mít stejného druhu nebo sexuálního partnera po celý život, pokud jsou děti mimo hru.

Mají tyto rozdíly nějaké důsledky?

Určitě ano, jak jsem právě poukázal. Z institucionálního hlediska to také znamená, že vztahy gayů a lesbiček pravděpodobně vyžadují jiné předpisy. A to i tehdy, když jsou v jejich vztahu přítomny děti, které mohou pocházet odjinud. Tyto různé modely je třeba také různě organizovat. Jak se během doby ukázalo v Nizozemí, existuje nyní několik různých kategorií rodičů s různými úrovněmi práv.

Jak může změna zákona, aby vyhovoval požadavkům homosexuálních párů, poškodit heterosexuální manželství?

Uvedme si příklad. Historicky je rodičem „přirozený rodič“, což znamená „biologický rodič“. Mohou existovat pouze dva přirození rodiče, a ten, kdo je biologickým rodičem, obdržel celý soubor práv a povinností. Tato práva a povinnosti jsou určeny k tomu, aby bylo možno řešit problémy spojené s rozením a výchovou dětí. Společnost chce, aby rodiče měli patřičné důvody zůstat v manželství a starat se o své potomky. A změny těchto práv a povinností byly vždy velmi závažnou záležitostí.

Přirozené rodičovství nedává smysl, když vytvoříte manželství osob stejného pohlaví, protože pokud v takovém manželství budou děti, pak jeden z manželů nebude biologicky zapojen. V právních systémech, které počítají s manželstvím osob stejného pohlaví, je vždy manželství určitým způsobem předefinováno, aby takovým svazkům vyhovovalo. V Kanadě jsme vytvořili koncept nazvaný „zákonný rodič“. V Britské Kolumbii to znamená, že na rodném listu je uvedeno jméno matky a jméno „spolurodiče“. Pojem „otec“ byl odstraněn. A ještě důležitější je, že mohou existovat více než dva zákonní rodiče. Byla vedena řada soudních sporů včetně rozvodů, v nichž biologie nemá žádné místo a dítě bylo svěřeno nebiologickým, avšak z hlediska práva spřízněným rodičům. Jedná se o závažný posun v právech

rodičů, který ovlivňuje i to, jak se rodiče chovají. Důsledky jsou zcela zřejmé.

Jaké jsou zkušenosti z Kanady poté, co byla změněna definice manželství?

To je dobrá otázka. Většina skandálních případů u soudů neobstála. Například když Britská Kolumbie umožnila homosexuálům uzavírat manželství, přišlo mnoho párů z USA, které se zde nechaly oddat. Pak se vrátily domů a po několika letech žádaly o rozvod. Tím se dostaly do obtížné situace. Spojené státy jejich manželství neuznávají, a proto se tam nemohou ani rozvést. Britská Kolumbie však pro rozvodové řízení vyžaduje trvalý pobyt, a tudíž jim tam také nelze

Pokud homosexuální páry budou mít manželství přizpůsobená pro sebe, proč by přizpůsobená manželství nemohly mít i další páry? Vydáme-li se touto cestou, pak manželství v podstatě ztrácí veškerý smysl.

rozvod povolit. Byl zahájen soudní spor s požadavkem umožnit rozvody i těm, kdo nemají trvalý pobyt v Britské Kolumbii. Kdyby to bylo schváleno, stala by se z Britské Kolumbie továrna na rozvody. Naštěstí byl návrh zamítnut, objevil se však další nezamýšlený důsledek.

Jedna náhlá změna způsobila následnou změnu všech rozvodových zákonů. A samozřejmě, že smysl manželství se v kultuře pozměnil. Ale všechny důsledky nejsou dosud známy, a bohužel nějakou dobu potrvá, než se je podaří zjistit.

Mnoho lidí říká, že nepříznivé důsledky legalizace manželství osob stejného pohlaví jsou pouze sociologickým panikařením a šířením poplašných zpráv. Vy však tvrdíte, že bychom se měli poučit z legalizace rozvodů bez určení viny.

Ano. Tím se dostáváme zpátky k základnímu bodu: manželství je instituce vytvořená s určitým záměrem. Pokud si s tím začnete zahrávat, bude to mít důsledky.

Během debaty o rozvodech bez určení viny se objevovaly stejné argumenty, které slyšíme dnes: „Manželství je úředním schválením lásky obou partnerů“. A proč by jim tedy neměl být dovolen rozvod, pokud se již pár nemiluje? Převládá názor, že existuje určitý počet mrtvých a živých manželství, a zákon tudíž pouze osvobodí ty, kdo byli uvězněni v pasti mrtvých manželství.

Ale tak tomu není! Manželství je vytvořeno s cílem zmírňovat špatné chování, avšak to, že lidem umožníme zříci se jednostranně svých manželských povinností, má za následek spoustu špatného chování.

Když se o tom v šedesátých letech dvacátého století diskutovalo, nikdo si nemyslel, že by se míra rozvodovosti změnila, ale změnila se výrazně a vedla ke kultuře rozvodů. Nikdo si nemyslel, že dojde ke změnám v požadavcích na trhu práce, délky pracovní doby, že se zvýší násilí páchané na ženách, počet sebevražd dětí a tak dále. A přece tyto změny souvisí s rozvody bez určení viny.

Experiment s rozvody bez určení viny dokazuje, že manželství je instituce vytvořená s určitým záměrem, a proto další změny, které by měly manželství přizpůsobit homosexuálním párům, budou mít následky. Stejně jako v šedesátých letech pravděpodobně ani dnes nejsme schopni předpovědět, jaké všechny důsledky to budou, nicméně je jisté, že přijdou.

Jedním z prvořadých účelů manželství je podpora porodnosti. Každý pár chce mít jedno dítě, ale není dostatek párů, které chtějí mít tolik dětí, aby to stačilo k udržení nebo růstu populace. Tento sociální problém existuje již 3 tisíce let (vzpomeňme třeba na starověkou Spartu). Během posledních 100 let jsme dokázali tento problém překonat díky velkému bohatství a přistěhovalectví, ale když budeme nadále podkopávat hodnotu manželství, pak bude mít snížená porodnost pravděpodobně dlouhodobé následky.

<http://www.mercatornet.com>

Přeložil Pavel Štíčka

Douglas W. Allen (*1960) je profesorem ekonomie na Simon Fraser University ve Vancouveru

JED NA DĚTI

Podaří se zabránit registraci potratového přípravku RU-486?

Kdybychom žili v říši zla, ovládané nějakým černokněžníkem, nebyla by nelogická následující zpráva: k násilným způsobům ukončení počatého života má přibýt ještě jeden – potratová pilulka RU-486 – neboli jed na děti! Smrtící prostředek RU-486, mimochodem vyvinutý stejnou firmou, která kdysi vyráběla Cyklon B (Hoechst AG vlastní IG Farben) se před schvalovací komisí Státního ústavu pro kontrolu léčiv vrací i přes dvojí odmítnutí v letech 1993 a 2005. K zastavení registrace RU-486 v těchto letech pomohl masový odpor veřejnosti, např. v roce 2005 i díky petici s více než padesáti tisíci podpisy.

Žádná zázračná pilulka, ale jed

K registraci v Česku hlásí RU-486 francouzská „pionýrská“ firma Exelgyn. Už samo tvrzení, že RU-486 s účinnou abortivní látkou zvanou *mifepriston* je „lék“, je cynická lež; lék, jak známo, je na nemoc, a gravidita nemoc není. To obchodníkům se smrtí nevadí, oni „léčí“ graviditu způsobem sobě vlastním. Jen tuto „léčbu“ nenazývají zabitím lidského zárodku, nýbrž „přerušením“ těhotenství. Jejich řeč připomíná řeč sovětských generálů, kteří sestřelení jihokorejského letadla KAL 007 sovětskou stíhačkou v září 1983, při němž zemřelo všech 269 lidí na palubě, nazvali „zastavením letu“.

Abychom uvedli na pravou míru, zda je přípravek RU-486 zázračnou pilulkou, jak jej začátkem devadesátých let prezentoval sexuolog a gynekolog Radim Uzel, případně „lékem“, jak tvrdil chirurg Pavel Pafko, nebo naopak jedem působícím smrt počatého dítěte v prenatálním stavu, musíme si ujasnit jeho působení. RU-486 blokuje hormon progesteron, který chrání těhotenství trojím způsobem: umožňuje výživu dítěte, uzavírá děložní hrdlo a předchází předčasnému vypuzení plodu. Použití prostředku RU-486 má opačný účinek: bez výživy odumírá děložní sliznice i plod, rozšíří se děložní hrdlo těhotné ženy, děloha se začne stahovat, vyvolává krvácení, ne však vždy vypuzení plodu.

K tomu dojde pouze u tří procent případů a rozhodně ne bezbolestně. Po 48 hodinách po požití se prakticky každá žena (97%) musí dostavit k lékaři, kde musí žádat o prostaglandinové látky, vyvolávající stahy děložních svalů a vypuzení plodu. Použití RU-486 přenáší hlavní zodpovědnost za potrat z lékaře na ženu, proto je také částí gynekologů provádějících potratovou „řezničinu“ vydáván za šetrnější.

Postoj gynekologů

Těžko pochopitelné je, že gynekologové, kteří donedávna varovali před pokoutními potraty, teď „samoobslužné“ potraty pomocí RU-486 propagují. „Když máme jednu uzákoněnou potrat jako legální, pilulka je další z možností, jak jej ženě provést. Nic víc, nic méně,“ soudí olomoucký gynekolog Jaroslav Imrych. Všichni gynekologové však jeho názor nesdílejí. „Jsem proti potratům vůbec, ale proti pilulce obzvlášť. Hrozí totiž, že bude snadno dostupná na černém trhu, a tudíž zneužívána,“ upozornila např. ostravská lékařka Zdeňka Tvarůžková. Za pravdu jí dává nedávná zpráva *MF Dnes* o tom, že potratovou pilulku lze pokoutně sehnat už dnes. Bez registrace a bez receptu za 50 až 80 eur.

Protesty proti registraci

Proti zavedení RU-486 se vedle stovek znepokojených občanů ozval předseda KDU-ČSL Pavel Bělobrádek. „Domní-

vám se, že již dnes velmi liberální legislativní úprava našeho právního řádu ve věci umělého ukončení těhotenství nepotřebuje další liberalizaci. Naopak, snahou nás všech by mělo být, aby lidský život byl chráněn od početí po přirozenou smrt. Je to věc lidské důstojnosti a budoucnosti našeho národa,“ napsal v otevřených listech premiérovi Petru Nečasovi a ministru zdravotnictví Leoši Hegerovi.

Aktivně o zastavení procesu registrace mifepristonu usiluje Hnutí Pro život ČR. Na svých webových stránkách (<http://prolife.cz>) inzeruje možnosti, jak se každý občan může do protestu zapojit. Udělat to může opravdu každý. Už dvakrát pomohl překonat hrozbu zavedení potratové tablety na český trh masový protest občanů. V Evropské unii zůstaly už jen dvě země: Chorvatsko a Česká republika, které mifepriston neregistrovaly. Pomůžete i vy?

Ferdinand Peroutka, jr.

Převzato z autorova blogu

na <http://www.ceskatelevize.cz/ct24>

Redakčně upraveno, kráceno

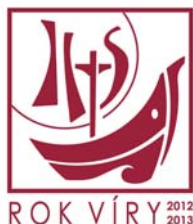
Více informací o aktuálním stavu kauzy a o možnostech, jak přispět k zastavení registrace, najdete na <http://prolife.cz>.

Ferdinand Peroutka, jr., novinář, publicista, stálý spolupracovník internetového portálu ČT24

Proč odmítat RU-486:

- jedná se o další způsob, jak zabít dítě před narozením;
- přesouvá psychologické břemeno z přímého zabití dítěte na ženu;
- nechává ženu se všemi riziky domácího potratu osamocenou (vykrvácení, šok, komplikace);
- prodlužuje trauma z potratu a umírání dítěte na tři dny se všemi psychickými dopady;
- vytváří falešnou iluzi, že se jedná o méně závažnější metodu než chirurgický potrat;
- hrozí, že chemický potrat bude vnímán jako forma antikoncepce.

CHARAKTERISTICKÉ RYSY VÍRY

Víra je nadpřirozeným Božím darem, milostí, ale zároveň také lidským úkonem, vědomým a dobrovolným. Dává nám předem zakoušet radost a světlo blaženého patření – je začátkem věčného života. (srov. KKC 153–165)

V minulém čísle jsme si představili čtyři vlastnosti víry, mohli bychom říci základní nebo integrální, aby bylo jasné, že je třeba všechny je uchovat, aby víra zůstala cestou spásy (víra obecná, pevná, živá a stálá). Podívejme se ještě z jiného pohledu na některé charakteristické rysy víry.

Především je třeba říct, že **víra je milost**. Je to Boží nezasloužený dar, který nás uschopňuje Bohu věřit. Věřit nejen pravdám, které jsme schopni nějakým způsobem uchopit, ale i tajemstvím víry. Tuto milost předchází Boží pomoc, abychom o tento dar stáli a přijali ho. V tomto smyslu se víra nedá předat, ale jen vyprositi. Nicméně člověk může být více či méně připraven k ochotě reagovat na Boží nabídku. Nemůžeme předpokládat, že by tento dar Bůh někomu dát nechtěl. Jestliže nás Bůh stvořil pro sebe, chce nám pomoci, abychom ho dosáhli.

Tento dar můžeme získat dokonce dřív, než jsme schopni na něj odpovědět.

To se děje, když je křtěno malé dítě. S milostí posvěcující dostává i dar nadpřirozené víry. Zatím není schopné nějakého úkonu víry, ale nedá se o něm mluvit jako o nevěřícím, protože dar víry má.

Víra je svobodným úkonem člověka. Bůh žádá naši svobodnou odpověď na svou nabídku. K víře nemůže nikdo nikoho nutit, protože ani sám Bůh to nedělá, přestože nejlíp zná důsledky toho, když člověk jeho nabídku odmítne. Víra se musí obhájit nikoli vnější silou, ale pouze silou pravdy – přesvědčivostí a rozumností pravdy samotné.

I ten, kdo byl pokřtěn jako malé dítě, musí na onen dar, který na křtu dostal, osobně odpovědět skutky víry, totiž tou vírou, které neschází nic z podstatných vlastností. Proto sám Kristus říká v evangeliu: „Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen“ (Mk 16,16). Sám křest totiž tomu, kdo už užívá rozum, ke spáse nestačí. Je nutná i víra – ona víra obecná, pevná, živá a stálá.

A nakonec zmiňme, že **víra je počátkem věčného života**. V nebi už nebude potřeba, protože ve světle slávy uvidíme Boha tak, jak je, ale nyní, dokud putujeme tímto světem, můžeme Boha vidět pouze očima víry. Svatý Pavel to ve svých listech do Korintu dobře vystihuje: „... V nynějším stavu v Bohu jen věříme, ale dosud ho nevidíme“ (2 Kor 5,7), „nyní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tvář v tvář...“ (1 Kor 13,12).

Skrze nadpřirozenou víru, která je spojená s ostatními božskými ctnostmi a dary Ducha Svatého, skrze tu víru, která je vlastním účinkem milosti posvěcující, máme v sobě počátek věčného života. Jestliže štěstí nebe spočívá v „patření na Boží tvář“, pak vírou na ni hledíme už nyní, i když jen zastřeně.

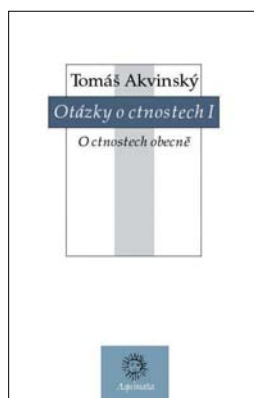
fr. Cyprián Suchánek OP

P. Mgr. Cyprián Suchánek OP, rektor kostela sv. Bartoloměje v Praze

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

Krystal OP, nakladatelství teologické a filosofické literatury, Husova 8, I 10 00 Praha I
tel.: 224 218 440, e-mail: krystalop@volny.cz, on-line knihkupectví: <http://www.krystal.op.cz>

Tomáš Akvinský: Otázky o ctnostech I

Jednou z nejpracovanějších oblastí filosofie a teologie Tomáše Akvinského je bezpochyby etika. Po Aristotelově vzoru Tomáš rozvíjí „vědu o dobrém životě“ na základě ctností. Etika pro něj tedy neznamená pouze probírání zákonů nebo teorií. Je to plně praktická disciplína, která má vést člověka k reálné změně k lepšímu. První svazek se zabývá ctnostmi obecně, tedy tím, co jsou a kam patří v celku lidských potencií a schopností. Brož., 260 str., 290 Kč

Salve 2/2012 – Prostor a liturgie

Toto číslo by mělo být podnětem pro odpovědné řešení otázky prostoru liturgie u nás, mělo by povzbudit nejen kněze, ale i společenství věřících, aby začali na svůj kostel hledět novými očima, aby i liturgie, kterou zde slaví, byla skutečným vrcholem jejich náboženského života.. Brož., 140 str., 80 Kč

Jak to vidí Roman Joch

Druhé kolo prezidentských voleb

Čeští voliči poslali do druhého kola prezidentských voleb dva silné, názorově i stylem velmi rozdílné kandidáty. Koho z nich by měli volit křesťané?

Čeští voliči poslali do druhého kola prezidentských voleb dvě silné, vyprofilované osobnosti, jež názorově i stylem snad ani nemohou být rozdílnější.

Miloš Zeman je reprezentantem a dědicem českého rovnostářství, sekularismu a socialismu, jež navazovaly na husitství, jímž se nechaly i inspirovat, a svou podobu v moderní době našly u radikálních proudů mezi mladočechy. Jeho koncepce našich dějin a národa vychází z děl Aloise Jiráska a Zdeňka Nejedlého. Karel Schwarzenberg je křesťanský demokrat nikoli v úzce stranickém, nýbrž ve světonázorovém smyslu. Je reprezentantem a dědicem české tradice křesťanského evropanství, jež pojímá české země nikoli izolovaně, nýbrž v kontextu západokřesťanské civilizace. Tato tradice se na našem území odvíjí od svatých Václava a Vojtěcha, pokračovala přes Karla IV. a odpovídá koncepci našich dějin v podání Josefa Pekaře.

Tyto dvě odlišné koncepce se naposled střetly ve sporu o tzv. církevní restituce a vyrovnání s dědictvím komunistického režimu: Miloš Zeman byl a je proti napravení křivd spáchaných komunistickým režimem na křesťanských církvích, Karel Schwarzenberg naopak za vyrovnání vztahu státu a církvi nejen hlasoval, ale také je aktivně prosazoval.

V zahraniční politice Miloš Zeman představuje orientaci více východní (či minimálně neutralistickou mezi Východem a Západem), zatímco Karel Schwarzenberg orientaci více západní. Pokud jde o EU, Schwarzenberg je stoupenec stále těsnější evropské integrace; Zeman je dokonce eurofederalista a stoupenec vytvoření Spojených států evropských. V tomto ohledu jsou jejich názory blízké a odpovídají pozicím Evropských socialistů a Evropské lidové strany v rámci EU. Na rozdíl od hlavního proudu EU jsou však oba výraznými stoupenci a obhájci státu Izrael.

Zeman je obecně kandidátem levice a Schwarzenberg kandidátem pravice; i když oba dva se minimálně v jedné otázce od svých vlastních názorových proudů liší. U Zemana jsou to již jeho zmíněné jestřábí postoje ve prospěch Izraele a proti nejen islámskému radikalismu a terorismu, ale i proti islámu vůbec. V tomto je Zeman výrazně napravo od současné západní levice. Schwarzenberg je zase na konzervativce poněkud nalevo v kulturních otázkách – a i když jeho názory odpovídají postojům západní křesťanské demokracie, představují v morálních otázkách spíše vlažný odvar konzervatismu.

Zeman se označuje za tolerantního ateistu, Schwarzenberg se cítí být křesťanem a ke křesťanské katolické víře se otevřeně a veřejně hlásí.

Schwarzenberg pochází ze starobylé katolické rodiny. Jeho otec Karel VI. Schwarzenberg (1911–1986) byl významný český historik a heraldik, který během svého vídeňského exilu po roce 1948 sloužil jako předseda Evropského výboru Cyrilometodějské ligy a poté předseda Křesťanské akademie; byl taky českým velkopřevorem Řádu sv. Lazara.

Lze vznést otázku, zda se Karel (VII.) Schwarzenberg „neodrodil“, zda na rozdíl od svého otce nepřešel na levice, když v roce 1968, po nástupu Nové levice na Západě, žil v Rakousku. Nelze popřít, že ministr zahraničí Karel Schwarzenberg je méně konzervativní, než byl jeho otec Karel VI. Schwarzenberg. Jenže faktem je, že pro formování jeho názorů coby člověka narozeného v roce 1937 byla klíčová druhá polovina 50. let 20. století (uvádí se, že pro formování světonázoru a politického přesvědčení dospělého člověka jsou zásadní 18.–21. rok jeho života), tudíž nikoli rok 1968, když už mu bylo třicet let a jeho názory byly zformovány. Jeho formační

období tedy spadá do staršího, mnohem konzervativnějšího věku.

Zeman i Schwarzenberg jsou dvakrát ženatí a jednou rozvedení; Miloš Zeman se po rozvodu s první manželkou Blankou později oženil s druhou manželkou Ivanou.

I manželství Karla Schwarzenberga bylo turbulentní; oženil se v roce 1967 s Therese Hardegg; v roce 1988 se rozvedli. Samozřejmě, svátostné manželství rozvést nelze a bez ohledu na jakýkoli světský rozvod trvá i nadále. To oba věděli a po čase, když se největší turbulence jejich osobních životů uklidnily, se v roce 2008 světským sňatkem vzali znovu (Schwarzenberg je tak „dvakrát“ ženatý – pokaždé však s tou samou manželkou.) Tedy i z hlediska světského práva formalizovali to, co z hlediska církevního práva platilo od roku 1967 nepřetržitě.

Schwarzenberg a jeho manželka nemohou být ideálními vzory rodinných hodnot, ale jejich příklad může přesto sloužit jako vzor alespoň v jednom ohledu: po poštelostech – nikoli mládí, nýbrž v jejich případě středního věku – člověk s moudrostí v stáří nakonec udělá správnou věc a žije smířen s Bohem a jeho zákony.

Svým způsobem je to vzácná poklona manželství: po omylech a hloupostech vlastního osobního života člověk nakonec význam, hodnotu a nerozlučitelnost svátostného manželství nerelativizuje, nýbrž stvrdí vlastní volbou. Takových případů není mnoho.

Každý křesťan – vlastně každý občan, ať už je křesťanem či nikoli – má hlasovat podle svého svědomí. Pokud bychom však měli jednoznačně říct, zda mezi oběma kandidáty na prezidenta je kandidát křesťanský či pro křesťany, pak je to Karel Schwarzenberg.

MUDr. Roman Joch
ředitel Občanského institutu

Letem světem

„Celý náš život musí být orientován k setkání s Ježíšem Kristem, k lásce vůči němu,“ řekl Benedikt XVI. na generální audienci 16. ledna 2013 ve Vatikánu. Také připomněl, že láska k bližnímu, která by měla být naší prioritou, je opravdu možná jen skrze Krista, a to tehdy, kdy se „nám pravá Ježíšova tvář stane důvěrně známou ve slyšení jeho Slova, v niterné rozmluvě, vstupem do tohoto Slova, takže jej skutečně potkáváme, a přirozeně v tajemství eucharistie“. **V Roce víry se chceme na stránkách RC Monitoru věnovat více tématům výchovy nových generací.** To proto, aby neutrpěly tak velkou ztrátu víry a v tak masovém měřítku, jak ji pozorujeme v současnosti mezi lidmi generace mladší, střední i mladých z 60. let minulého století. **Svatý otec nám dává recept na to, co musí být principem stavby, na které začneme vztyčovat pilíře dobrých záměrů** – nároků na sebe, abychom byli dobrým příkladem, ale i nároků na druhé, abychom s moudrostí uměli vést a doprovázet ty, kteří nám jsou svěřeni.

Nechce se vám či vašim dětem do kostela? Snad ještě v neděli a zasvěcený svátek? Ale jindy... A jak to máte s mytím? Taky tak? – 10 důvodů proč nechodím do kostela na mši svatou/ proč se nemýjí: 1. Jako dítě mě nutili, abych se myl; 2. Lidé, kteří se myjí, jsou pokrytci, myslí si o sobě, že jsou

čistší než ostatní; 3. Existuje více druhů mýdel. Jak mám vědět, které je to pravé?; 4. Majitelé vodárny jen číhají na moje peníze; 5. Kdysi jsem se zkoušel mýt, ale vždy to bylo nudné a pořád ten proces vypadal stejně; 6. V koupelně je příliš chladno a převládají tam příliš sterilní podmínky; 7. Myji se jen na Vánoce a Velikonoce, to úplně stačí; 8. Nikdo z mých přátel si nemyslí, že mýt se

Koláž: mimi

často je nutné; 9. Uprímně řečeno, na mytí mi moc času nezbývá; 10. Možná se začnu mýt, až budu starý.

V neděli 13. ledna proběhla (českými hlavními médii samozřejmě nepovšimnutá) **demonstrace víc než milionu lidí v centru Paříže.** Lidé se sešli, aby vyjádřili svůj nesouhlas s vládním návrhem zákona nazvaného „manželství pro všechny“. Tento zákon, navržený prezidentem Hollandem,

kromě toho, že má umožnit homosexuálním párům, aby jim byly svěřovány děti, stanoví také odstranění slov otec a matka, muž a žena z úředních listin a jejich nahrazení termíny rodič A, rodič B. Snahu o totální redefinici manželství odmítly davy lidí, a to včetně homosexuálních skupin. Někteří taková sdružení se ozvala proti umlčování, kterého jsou na vlastní kůži svědky, pokud chtějí světu tlumočit, že (i podle nich) děti mají právo na otce a matku. Mluví francouzské asociace Homovox doslova uvádí: „**Pokud by homosexuální páry adoptovaly děti, které neznají své biologické rodiče, znovu by je připravily o možnost mít otce a matku.**“ Také bývalý socialistický premiér Lionel Jospin zaujal kritický postoj. Jeho manželka, známá feministka Sylviane Agacinski, je rozhodnou odpůrkyní Hollandovy „revoluce“. Kromě pozice francouzských katolických biskupů nejvíce zaujaly **hlasy ostatních náboženských autorit** – rektora pařížské Velké mešity Dalila Boubakeura a vrchního rabína Francie Gillese Bernheima. Obsáhlý traktát o otcovství, mateřství, svazku muže a ženy a potomstvu hlavního představitele francouzského judaismu nadchl papeže Benedikta XVI., který z něj posléze citoval v předvánoční promluvě k římské kurii.

-zd-

27. 1. Ne 3. neděle v mezidobí

Neh 8,2–4a.5–6.8–10, Žl 19, I Kor 12,12–30, Lk 1,1–4; 4,14–21

28. 1. Po Památka sv. Tomáše Akvinského, kněze a učitele církve

Žid 9,15.24–28, Žl 98, Mk 3,22–30

29. 1. Út sv. Sulpicius, biskup

Žid 10,1–10, Žl 40, Mk 3,31–35

30. 1. St sv. Martina, panna a mučednice

Žid 10,11–18, Žl 110, Mk 4,1–20

31. 1. Čt Památka sv. Jana Boska, kněze

Žid 10,19–25, Žl 24, Mk 4,21–25

1. 2. Pá sv. Pionius, kněz a mučedník

Žid 10,32–39, Žl 37, Mk 4,26–34

2. 2. So Svátek Uvedení Páně do chrámu

Mal 3,1–4 (Žid 2,14–18), Žl 24, Lk 2,22–40

3. 2. Ne 4. neděle v mezidobí

Jer 1,4–5.17–19, Žl 71, I Kor 12,31 – 13,13, Lk 4,21–30

4. 2. Po sv. Ondřej Corsini, biskup

Žid 11,32–40, Žl 31, Mk 5,1–20

5. 2. Út Památka sv. Agáty, panny a mučednice

Žid 12,1–4, Žl 22, Mk 5,21–43

6. 2. St Památka sv. Pavla Mikiho a druhů, mučedníků

Žid 12,4–7.11–15, Žl 103, Mk 6,1–6

7. 2. Čt sv. Richard

Žid 12,18–19.21–24, Žl 48, Mk 6,7–13

8. 2. Pá sv. Jeroným Emiliani, kněz, sv. Josefína Bakhita, panna

Žid 13,1–8, Žl 27, Mk 6,14–29

9. 2. So sv. Apollonie, panna a mučednice

Žid 13,15–17.20–21, Žl 23, Mk 6,30–34

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, fr. Cyprián Suchánek OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského č.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevýžádané příspěvky a materiály se nevracejí.

